

KUTSESTANDARD

Kergeste rõivaste rätsep, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kergeste rõivaste rätsep, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Kergeste rõivaste rätsep, tase 4 valmistab individuaaltellimusel tellija mõõtudele ja vajadustele vastavaid kergeid voodrita rõivaid (tooteid): seelikuid, särkpluuse, pluuse, pükse, jakke ja kleite. Töö hõlmab rõivalisandite valmistamist ja lihtsamaid rõivaparandusi. Olulisel kohal on tellijaga suhtlemine, mis eeldab avatust, teenindusvalmidust ja taktitunnet.</p> <p>Kergeste rõivaste rätsep töötab väikeses meeskonnas (nt ateljees, rõiva tootmisettevõtte arendusosakonnas) või iseseisvalt eratellimuste täitjana.</p> <p>Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt, töö võib olla kiire tempoga ja pingeline. Kokkupuude tekstiilitolmu ja eritöötlusel materjalidega võib põhjustada tundlikel inimestel allergiat.</p> <p>Kergeste rõivaste rätsep tunneb rõivaste (toodete) valmistamiseks kasutatavaid materjale, nende omadusi ja hooldustingimusi. Ta kasutab oma töös õmblusmasinaid ja -seadmeid (nt nõõpauguseade, kuumniiske töötlemise seade) ning käsitöö õmblusvahendeid.</p> <p>Kutseala kõrgem tase: Rätsep-stilist, tase 5 valmistab individuaaltellimusel voodrita rõivaid (tooteid).</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Tellimuse koostamine A.2.2 Konstrueerimine ja modelleerimine A.2.3 Juurdelõikus A.2.4 Õmblemine A.2.5 Toodete lõppviimistlemine ja üleandmine A.2.6 Turundamine</p>
<p>A.3 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Kergeste rõivaste rätsepaks saab õppida kutseõppeasutuses või töökohal ja täienduskursustel.</p>
<p>A.4 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Kergeste rõivaste rätsep, rõivanäidiste valmistaja, muudatuste tegija (alterationist), lõigete valmistaja, juurdelõikaja-modelleerija, individuaalrätsep või naiste rätsep.</p>
<p>A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks</p> <p>Puuduvad.</p>
<p>A.6 Tulevikuoskused</p> <p>Uute materjalide ja seadmete kasutusele võtmine toob vajaduse omandada uusi tehnoloogiaalaseid oskusi ja teadmisi. Kasvav tähtsus on keskkonnasäästlikul tootmisel, toote elukaarel ja digioskustel.</p>

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2) ja kompetentsid B.3.1- B.3.6.

B.2 Kergete rõivaste rätsep, tase 4 üldoskused

Tegevusnäitajad:

- 1) Kasutab oma töös teadmisi stiili- ja materjaliõpetusest, moejoonistamisest, õmblustehnoloogiast, moeajaloost ja hetketrendidest.
- 2) Orienteerub õmblusalases terminoloogias, leppemärkides ja tehnilises dokumentatsioonis. Loeb ja joonistab läbilõikeskeeme. Järgib tehnoloogilisi juhendeid (tehniline moejoonis, õmblussõlme läbilõikeskeem või tehnoloogiline kaart).
- 3) Järgib säästva materjalikasutuse põhimõtteid.
- 4) Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte ja regulatsioone, organisatsiooni tööeeskirju ja reegleid ning ohutusnõudeid.
- 5) Lähtub teeninduse heast tavast ja normidest, arvestab autorikaitse ja tarbijakaitse aspektidega.
- 6) Kohandub meeskonnaga, teab ja arvestab enda ja teiste rolli meeskonnas.
- 7) Valib sihtgrupile vastava suhtlemiskanali (telefon, e-mail, sotsiaalmeedia jm), esitab teabe selgelt ja mõistetavalt.
- 8) On avatud koostööle, järgib kokkuleppeid ja toetab meeskonna tulemuslikku tegutsemist.
- 9) Kasutab aega efektiivselt, juhindub oma tööprotsessi jooksul tellimuse tähtaegadest.
- 10) Kindlustab oma töö kvaliteedi, oskab oma tööd kriitiliselt hinnata, teha järeldusi ning leida probleemidele lahendusi.
- 11) Saab hakkama pingelistes ja emotsionaalsetes töösituatsioonides.
- 12) Omandab järjepidevalt uusi teadmisi ja oskusi ning rakendab neid oma töös.
- 13) Valdab eesti keelt vähemalt tasemel B1, erialast võõrkeelt tasemel A2 (vt lisa 1).
- 14) Kasutab oma töös digivahendeid vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala algtasemel kasutaja tasemele (vt lisa 2).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Tellimuse koostamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Selgitab välja kliendi soovi, loob kliendiga suheldes positiivse õhkkonna.
2. Annab soovitusi kergete rõivaste tegumoe ja materjalide valikul, kasutades moealast infot internetist ja kirjandusest, vajadusel konsulteerib kogunud rätsepa ja disaineriga.
3. Joonistab kliendi soovile ja figuurile vastava moejoonise.
4. Valib moejoonisest ja kliendi soovidest lähtuvalt kergete rõivaste õmblemiseks vajalikud materjalid, furnituuri ja abimaterjalid.
5. Võtab kliendilt tellitava toote valmistamiseks vajaminevad mõõdud.
6. Arvestab materjalikulu vastavalt tellija mõõtudele ja tegumoele.
7. Planeerib tellimuse täitmiseks kuluva aja, arvestades tööde mahtu ja kliendi vajadusi.
8. Koostab rõiva valmistamise või parandamise hinnapakkumise vastavalt hinnakirjale.
9. Koosõlastab tellimuse kliendiga ja vormistab selle vastavalt ettevõtte eeskirjadele.

B.3.2 Konstrueerimine ja modelleerimine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Valib tegumoele, materjalile ja tootele vastava õmblustehnoloogia ning vajadusel koostab toote töötlemise tehnoloogilise järjestuse.
2. Konstrueerib ja modelleerib lõiked joonestus- ja mõõtvehenditega käsitsi, lähtudes kliendi mõõtudest ja valitud konstrueerimissüsteemi tabelitest
3. Valmistab väikepartii toodete või näidistootede juurdelõikuseks vajalikud lekaalid.
4. Lisab lõigetele vastasmärkide ning voltide, taskute, nõõpaukude ja dekoratiivdetailide asukohad.

5. Valmistab keerulisemate mudelite või täpsustamist vajavate detailide puhul proovikangast maketi (mulaaži) või kontrollimist vajavad detailid.	
B.3.3 Juurdelõikus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab materjali ette juurdelõikuseks, nt märgistab defektsed kohad, aurutab või triigib materjali. 2. Paigutab lõiked või lekaalid materjalile jälgides lõimesuunda, mustrit, struktuuri ja defekte, vajadusel märgib materjalile õmblusvarud. 3. Lõikab välja põhidetailid arvestades väikedetailidele (kraed, kandidid jne) jäetava materjalivaruga 4. Lõikab juurde vajalikud abimaterjalid (nt liimiriide).	
B.3.4 Õmblemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Töötleb vajalikud detailid liimiriide või liimipaelaga, arvestades materjali ja toote eripära. 2. Õmbleb kokku toote detailid (nt esi- ja seljaosa, varrukad) ja tehnoloogilised tootesõlmed (nt taskud, kraed, varrukad, värvlid, lõhikud ja kinnised) käsitsi või õmblusseadmetega, järgides tehnoloogilist juhendit, vastasmärke ja õmblusvarusid. 3. Teeb töö erinevatel etappidel kuumniisket töötlemist, arvestades materjali koostist ja omadusi. 4. Kontrollib proovides valmistatava rõiva istuvust, tuvastab ja märgib istuvusvead ning teeb vajalikud parandused. 5. Õmbleb valmistoote, viies sisse prooviparandused vastavalt märgistusele, lisab ja õmbleb kinnitus- ja kaunistuselemendid. 6. Õmbleb juhendamisel valmis väikepartii või näidistoote, järgides etteantud tehnilist moejoonist, õmblussõlmede läbilõikeskeeme või tehnoloogilist järjestust. 7. Teeb lihtsamad rõivaste parandustöid, nt muudab valmisrõiva pikkust ja laiust, lühendab varrukaid ja parandab rõiva defekte.	
B.3.5 Toodete lõppviimistlemine ja üleandmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Triigib või pressib toote, arvestades materjali koostist ja omadusi. 2. Korrastab toote, kasutades rõivamaterjalile sobivaid puhastusvõtteid ja hooldusvahendeid. 3. Hindab visuaalsel vaatlusel toote kvaliteeti enne kliendile üle andmist. 4. Valmistab toote ette turvaliseks hoiustamiseks ja transportimiseks. 5. Annab tellijale soovitusi toote kasutuse ja hoolduse osas vastavalt materjali omadusele ja hooldusmärgistusele.	
B.3.6 Turundamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Leiab võimalusi toote ja/või teenuse tutvustamiseks ning müügiks vastavalt sihtgrupile. 2. Teeb toodetest fotod turunduse ja reklaami eesmärgil. 3. Kasutab tehnilisi vahendeid ja erinevate veebikeskkondade võimalusi toote ja/või teenuse tutvustamiseks.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-01122021-1.1.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Riina Tenno, Tallinna Tööstushariduskeskus Pille Kompus, KompArtly OÜ Liisa Brochard, Tresor OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	24
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	01.12.2021
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.11.2026
7. Kutsestandardi versiooni number	7

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7531 Rätsepad, köösnerid ja kübarategijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Tailor, EstQF Level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	